

Betreft: *Advies van de OAC-B aan de onderdeelcommissie en de Faculteitsraad over het rapport door de CC-BoB over de reorganisatie van het bacheloronderwijs van het departement Biologie*

Padualaan 8, Utrecht

Postbus 80058, 3508 TB Utrecht

Prof. Dr. H. Eijkelhof
Vice-dcaan Beta-faculteit, belast met het betafaculaire bacheloronderwijs
science.vicedecaanon@uu.nl
&
Bestuur van het departement Biologie, Prof. Dr. L.A.C.J. Voesenek en Prof. Dr. J.C.M. Smeekens
c.taju@uu.nl

Datum 2 juli 2009

Onderwerp Advies

***Departement Biologie,
Opleidingsadviescommissie (OAC-B)***

p/a
Drs. Frans J.A.J. Meeuwsen (secretaris)
Wentgebouw
Sorbonnelaan 16, de Uithof, Utrecht

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Fax
(030) 253 28 37

Telefoon
(030) 253 28 22

E-mail
f.j.a.j.meeuwsen@uu.nl

Blad
Page 1 van 4

Geachte Vicedecaan, Prof. Eijkelhof en bestuur van het departement Biologie,

Afgelopen maandag heeft de Opleidingsadviescommissie-Biologie (OAC-B) het vastgestelde rapport, Programma Bacheloropleiding Biologie in een extra vergadering besproken.

In reactie op recente informatie-uitwisseling met Prof. Eijkelhof over de gang van zaken van de medezeggenschappelijke advisering bij dit rapport, adviseert de OAC-B aan u en het bestuur Biologie.

De titelpagina van het vastgestelde rapport meldt dat de OAC-B het rapport besproken heeft op 4 juni jl. Dit is verkeerd geciteerd; mogelijk wordt hier de ODC-Biologie bedoeld.

De OAC-B stelt vast dat in het kader van de reorganisatie van het departement Biologie de curriculum commissie bachelor onderwijs Biologie (CC-BoB) in relatief korte tijd een rapport heeft geformuleerd, dat 1. beschrijft hoe het eerste collegejaar van een nieuwe bacheloropleiding in het komende collegejaar 2009-2010 er uitziet en dat 2. een voorstel doet hoe het tweede en derde collegejaar ingevuld kunnen gaan worden, om een evenwichtige en zo breed mogelijke bacheloropleiding te kunnen garanderen. Een (nieuwe) implementatiecommissie zal de veranderingen in het 2^e en 3^e collegejaar moet bewerkstelligen.

De OAC is van mening dat de CC-BoB een voorstel heeft gedaan dat aanstuurt op een brede bacheloropleiding met behoud van marktpositie en een kwaliteit die in dit stadium niet toetsbaar is en zich zal moeten bewijzen.

De OAC-B bestempelt de volgende in het rapport beschreven ontwikkelingen als positief:

- De onderwijsbelasting van docenten neemt af,
- daarmee komt er meer tijd vrij voor onderzoek en
- er daardoor ontstaat er een betere afstemming in het kader van het facultaire verdeelmodel Midas.
- Overlap in cursusinhoud wordt gefilterd.
- Er komen heldere studieadviespaden die gericht kunnen aansturen op masterprogramma's
- en adviseren over een duidelijk combinatie/geheel van biologievakken
- Registeren van alle onderwijsactiviteiten van alle docenten.
- Instellen van een nieuw en (pro)actief opleidingsbestuur.

In het onderstaande beschrijft de commissie haar **adviezen** en maakt hierbij onderscheid tussen algemene en specifieke adviezen.

Algemeen

1. De commissie stelt vast dat er met dit rapport een wezenlijke verandering in onderwijsorganisatie van het departement plaatsvindt: waar voorheen de leerstoelhouders verantwoordelijk waren voor het geboden onderwijs en de kwaliteit ervan, heeft, in de nieuwe organisatie het (opleidings)bestuur van het departement de verantwoordelijkheid voor het bachelor onderwijs op zich genomen (Is het juist dat deze voorwaarde niet als randvoorwaarde is gesteld door het bestuur aan de CC-BoB?). De commissie vraagt zich af wat de consequentie hiervan is voor het wetenschappelijke en academische profiel van het universitaire bacheloronderwijs. In dit kader is de OAC-B zich niet bewust van een brede inhoudelijke discussie over de voor- en nadelen van deze twee verantwoordelijkheidsmodellen en de keuze daarbij. **De commissie adviseert dan ook om deze een inhoudelijke en brede discussie te voeren en pas dan een beslissing over een te volgen model te nemen.** De commissie ziet hier een mogelijkheid toe door zo nodig als een overgangsregeling gecommitteerde hoogleraren aan te stellen als jaar- en/of studieadviespad-coördinatoren.

2. De reorganisatie van het onderwijs van het 1^e collegejaar is afgerond en vastgesteld, Echter, de OAC-B mist verantwoording/toetsbare gegevens bv. bij de aangegeven veranderingen voor het 1^e jaar (pagina 8) in de vorm van raamplannen en dergelijke. Met een verantwoording zouden conclusies (p9) nl. gestaafd kunnen worden. Ook zou door detailbeschrijving van de veranderingen beter inzicht verkregen kunnen worden in bv. het nieuw in te richten "Onderzoeksproject" (weliswaar in jaar 3, maar de uitvoering door personeel is zeer arbeids- en tijdsintensief; 2,5 maand voltijdsbelasting mogelijk voor meer dan 100 studenten) en de uitvoering van het reeds gestarte honoursprogramma (zie beneden). Ook wordt geen verantwoording gegeven voor de uitspraak "Met deze studieadviespaden wordt de studeerbaarheid verhoogd" (pagina 7; de zin onder de opsomming 1-4). **De OAC-B commissie adviseert om deze informatie als nog te verstrekken en te laten toetsten.**

3. De CC-BoB is uitgegaan van een onderwijslast van 26,2 fte in de oude organisatie naar 21,1 fte in de nieuwe (pagina 2, punt 4): een teruggang van 20% onderwijsinzet. Naar de mening van de OAC-B was de oude last geen 26,2, maar ~30 fte voor het bacheloronderwijs (37,5 – 3, 75 (10% masteronderwijs) – 3,5 (onderwijs voor BMW en UCU)) (Zie officiële onderwijsgegevens van het departement dd. april en oktober 2008; zie ook het advies van de OAC-B op concept-reorganisatieplan Biologie, december 2009; met als zorgpunt een onderschatting van de onderwijslast voor de nieuwe organisatie). Uitgaande van 30 fte zou dit een extra teruggang betekenen met 10%, naar een reductie van 30% onderwijsinzet en daarmee kan het aansturen van een goede onderwijskwaliteit in de nieuwe organisatie nijpend worden. Op basis van dit verschil **(26,2 vs. 30 fte) adviseert de OAC-B om de onderwijslast voor de nieuwe organisatie nog een keer grondig te analyseren.**

4. Bij de **benoeming van leden van het nieuwe opleidingsbestuur, adviseert de OAC-B om het besluit door het bestuur ter advisering voor te leggen aan een benoemingsadviescommissie** (bij voorbeeld de huidige Wetenschappelijke Adviesraad Biologie)

5. Daar waar onderwijskwaliteitzorg in het programma genoemd wordt, wordt geen referentie gemaakt naar de OAC-B (in context van oude of nieuwe organisatie). Dit is sinds jaar en dag de commissie van het Departement waarin onderwijskwaliteitzorg in belangrijke mate is ontwikkeld en "dagelijks" in gebruik is. **De OAC-B adviseert om de rol van de OAC-B op alle punten van het programma kenbaar te maken.**

6. In de context van **waar gesproken wordt over het onderwijskwaliteitzorgproces** van de opleiding (bv. bijlage 2), adviseert de OAC-B **het gebruik van de (electronische) onderwijs- of cursusenquête te noemen** als momenteel, in mate van belangrijkheid, enige middel om de onderwijskwaliteit mee te kunnen meten. Ook adviseert de OAC-B **het gebruik van docent- (nog te ontwikkelen) en exit-enquête te noemen.** De exit-enquête voor de bacheloropleiding Biologie is zeer recent ontwikkeld door de OAC-B). **Daarnaast adviseert de OAC-B om tijdens de implementatiefase van het onderwijs voor het 2^e en 3^e jaar het kwaliteitsplan in samenspraak met de OAC-B tot stand te laten komen.**

7. De OAC-B adviseert **de opleiding om zich met de informatie voor de nieuwe opleiding zo goed, breed en nationaal mogelijk via goed benaderbare websites te profileren.**

Specifiek

1. Advies bij de in de Introductie gestelde randvoorwaarden (p1):

Punt 2: De commissie **adviseert terughoudendheid bij het gebruik van de Elsevier-enquête** als randvoorwaarde. Er kunnen namelijk vraagtekens gesteld worden bij de resultaten mbt. de gebruikte populatie studenten. Daarnaast belicht het in het rapport gehanteerde waardeoordeel ("zeer goed") slechts een kant van de zaak. In het oordeel van de studenten was Utrecht nl. de "slechtste". Dat de uitkomst van de Elsevier-enquête reden kan zijn tot beschouwing van de eigen opleiding is natuurlijk altijd een goed gegeven.

Punt 4: De commissie adviseert om **bij de inzet bij onderwijs van 3^e geldstroom Aio's en postdoc's de randvoorwaarden van de taakomschrijvingen van deze groep wetenschappelijk personeel te kennen**, alvorens deze groep dezelfde onderwijslast toe te kennen als hun 2^e geldstroom collega's. Het is nl. een bekend gegeven dat 3^e geldstroom wetenschappelijk medewerkers beperkter ingezet mogen worden bij onderwijs.

2. Bij de Samenvatting op pagina 2 adviseert de OAC-B om bij **geven van beroepsoriëntatie aan studenten, het afnemend veld van (bachelor) biologiestudenten goed te kennen**. Hiervoor kunnen mogelijk gegevens van het NIBI gebruikt worden.

3. Bij Tabel 1 (pagina 3):

3A. Vanuit het perspectief van algemeen biologische (niveau-1 overschrijdende) basisinformatie **adviseert de OAC-B om de cursus "De Cel2" in de studieadviespaden Gedragsbiologie en Organismen ... te plaatsen**. Met het argument dat "ieder organisme zich ontwikkelt" kunnen de cursussen **Ontwikkelingsbiologie2 en Dierfysiologie2 ook in het pad Organismen ...** geplaatst worden.

3B. De OAC-B adviseert **om bij de organisatie van het onderwijsrooster het spanningsveld tussen het aantal beschikbare cursusplaatsen en de keuzevrijheid van de studenten voor cursussen** (i.e. voorkeurs keuze) zeer goed in de gaten te houden. (Er zijn nl evenveel niveau-2 als -3 cursussen, maar in niveau-3 cursussen kunnen 1/3^e minder studenten geplaatst worden.)

3C. De OAC-B adviseert **om de inhoud van de cursus "Biologie van Schimmels3" een breder perspectief te geven door over Micro-organismen te spreken?** De betreffende leerstoelgroep bestudeert nl. schimmels en bacteriën.

4. (pagina 16, punt 4) De OAC-B **adviseert om de keuze voor het boek Stryer als cursusboek bij de cursus Biochemie over te laten een de nieuwe coördinator van deze cursus**. Ervaring leert dat het boek niet functioneel genoeg is voor met name biologiestudenten.

5. (pagina 16, punt 13) De OAC-B adviseert **om de cursus Microscopie vanwege het belang van de techniek in wetenschappelijke analyse onder te brengen bij een andere (celbiologische) cursus**.

6. De OAC-B **adviseert om op termijn toch een voorstel te doen voor een minor Biologie voor niet-biologen**. Hiermee richt zou de opleiding zonder veel extra investering extra financiële middelen kunnen binnenhalen. Daarmee voldoet de opleiding Biologie ook beter aan het brede beta-gedachtengoed. De OAC-B adviseert om in de formulering op pagina 4, laatste alinea "Opbouw bacheloropleiding Biologie" "... eventueel in overleg met de studieadviseur" het woord "eventueel" weg te laten.

7. Bij het honoursprogramma (Bijlage 1, pagina 22) adviseert de OCB, 1. **om binnen het programma ruimte te maken in aantallen voor beste 10% en niet 15** en 2. **de onderwijscriteria te noemen waaraan het niveau van het onderwijs van het**

honoursprogramma getoetst kan worden. Het houden van boekbesprekingen zou niet het enige doel mogen zijn. Daarbij kan niet zomaar gesteld worden dat een docent inhoudelijk verantwoordelijk gehouden kan worden voor de inhoud van boeken, die vaak van een hoog populair wetenschappelijk gehalte hebben. Wel zou de OAC zich kunnen vinden in het betrekken van primaire literatuur die onderliggend is aan uitspraken in de boeken en een discussie met de auteur van het boek (dit geeft nl. verdieping) of het volgen van (een) studium generale, waaraan onderwijscriteria ten grondslag kunnen liggen.

Concluderend:

De OAC-B stelt voor aan de BoS-USB en het bestuur van het departement Biologie de bovenstaande adviezen te gebruiken bij de uitvoering van het programma van het 1e collegejaar en bij de invoering ervan in het 2^e en 3^e jaar.

Graag ontvangt de OAC-B uw reactie op haar adviezen.

Met vriendelijke groet, namens de OAC,

Dr. Kees Rodenburg (voorzitter)

cc.

- Secretariaat van de Opleidingscommissie-*Undergraduate School* Beta) mw. M. L. Kok (vz Prof. dr. Leo W. Jenneskens)
- Dr. Hans (J.) J.P.A. de Cock, vz Faculteitsraad Betafaculteit
- Secretariaat van de Opleidingsadviescommissie Biologie tav. drs. F. Meeuwsen)